

Evliya Çelebi

25 Mart 1611'de İstanbul'un Unkapanı semtinde doğan Evliya Çelebi'nin ailesi aslen Kütahyalıdır. Aile, İstanbul fethedilince Kütahya'dan İstanbul'a gelmiş ve oraya yerleşmiştir. Babası Mehmet Efendi sarayda kuyumcubaşı olarak çalışmıştır.

Evliya Çelebi oldukça iyi bir öğrenim görmüş, devrin tanınan âlimlerinden ders almıştır. 1635 yılında IV. Murat'la tanışmış, 1640 yılına kadar saray hizmetinde bulunmuştur.

Hayatının 50 yılını seyahat ederek geçiren Evliya Çelebi, gezip gördüğü yerleri "Seyahatname" adlı eserinde anlatmıştır. O, temiz kalpli ve dürüst bir insandır. Kendisi yalan söylemediği için gezdiği yerlerle ilgili kendisine anlatılan her şeye inanmış, onları değiştirmeden eserine aktarmıştır.

(1, 2, 3 ve 4. soruları yukarıdaki parçaya göre cevaplayınız.)

1. Evliya Çelebi nerede doğmuştur?

- A) Kütahya'da
- B) İstanbul'da
- C) Bursa'da
- D) Edirne'de

2. Evliya Çelebi'nin ailesi İstanbul'a ne zaman yerleşmiştir?

- A) 25 Mart 1611'de
- B) İstanbul fethedilince
- C) Kütahya işgal edilince
- D) IV. Murat'la tanışınca

3. Evliya Çelebi, gezdiği yerlerle ilgili anlatılan her şeye niçin inanmıştır?

- A) İnsanları kırmak istemediği için
- B) Kendine güvenmediği için
- C) Kendisi yalan söylemediği için
- D) İnsanlardan korktuğu için

4. Evliya Çelebi kimlerden ders almıştır?

- A) Padişahın hocalarından
- B) Babasından ve dedesinden
- C) Dönemin bilinen âlimlerinden
- D) Yabancı bilim adamlarından

**5. Döner geline her ağaç
Süslü bir etektir yamaç**

Dere akar çağıl çağıl
Kuzularla dolar ağıl

Şimdi bakarsın gök nurlu
Şimdi bakarsın yağmurlu

Bu şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ağaçlar
- B) Türkiye'm
- C) Gökyüzü
- D) İlbahar

6. Turistler, Seylan Adası'nda istiridye toplayıp bunların içinden incileri çıkaran inci avcılarını izliyorlardı. İnci avcılarının başkanı olan bir Hintliye incilerin nasıl oluştuğunu sordular. İhtiyar Hintli, "İnci, istiridyenin kabukları arasına girmiş kumdur. İstiridye, bu kumu kabuklarının arasında istemez. Bu yüzden onu kendi kabuğuna benzer bir madde ile örter. Bu madde uzun süre sonra bir inci olur." dedi.

Bu parçada aşağıdaki 5N1K sorularından hangisinin cevabı yoktur?

- A) Turistler, inci avcılarının başkanına ne sordular?
- B) İnci avcıları nerede istiridye topluyorlardı?
- C) İstiridyeler, kabukları arasına giren kumu niçin bir madde ile örterler?
- D) Turistler, Seylan Adası'na nasıl gelmişlerdir?

Parçada Anlam-1 (Ana Düşünce-Şiirde Ana Duygu-Konu-Yardımcı Düşünce-5N1K)

7. MÖ 500'lerde bugün İzmir ve Aydın'ın bulunduğu kıyı şeridine İonya adı verilirdi. İonya'da Pisagor adlı ünlü bir matematikçi yaşardı. Pisagor ve onun gibi düşünmeyi seven arkadaşları sayıların anlamları üzerine sık sık düşünür ve araştırmalar yaparlardı. Bu araştırmaları sırasında bazı sayıların ilginç bir özellik gösterdiğini gördüler. Bu sayılara "mükemmel sayılar" adını verdiler.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin anahtar sözcüklerinden biri değildir?

- A) Kıyı
- B) Matematikçi
- C) Sayı
- D) Araştırma

8. Veysel der kopar mı analar bağı,
Analar doğurmuş ağayı, beyi.
İşte budur sözlerimin gerçeği,
Okuttu, öğretti, büyüttü anam.
Aşık Veysel ŞATIROĞLU

Bu dördlüğün ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kardeş sevgisi
- B) Özlem
- C) Fedakârlık
- D) Anne sevgisi

9. Lokman Hekim'e "Hastalarımıza ne yedirelim?" diye sorduklarında şu cevabı vermiş: Acı söz yedirmeyin de ne yedirseniz yedin.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir hastanın iyileşmesi için moral çok önemlidir.
- B) Hasta olunca mutlaka doktora gidilmelidir.
- C) Hasta bakımında dikkatli davranmak gerekir.
- D) Hastalar beslenmelerine dikkat etmelidir.

10. Tavşanlar, otobur oldukları için bitkilerle beslenirler. Güçlü arka bacakları tavşanları hızlı hareket eden hayvanlar yapar. Güneş doğarken ve batarken çok hareketli olurlar. Gözleri, başlarının iki kenarındadır. Böylece neredeyse 360 derecelik bir görme açıları vardır.

Bu parçada tavşanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Ne zaman uyduklarına
- B) Görme açılarının geniş olma nedenine
- C) Neyle beslendiklerine
- D) Hızlı hareket etmelerinin nedenine

11. Çocuk, oyun oynarken yaşam hakkında pek çok şey öğrenir ve türlü deneyimler kazanır. Özellikle de oyuncaklarını kendisi yaparken ve arkadaşlarıyla paylaşırken yaşamın pek çok ayrıntısını öğrenir. Oyuncaklarını üretirken emeği; arkadaşlarıyla oynarken insan ilişkilerini, insanların karakterini ve sorunlara çözüm bulmayı öğrenir. Dolayısıyla oyunlar çocukların hem eğlencesi hem de okuludur.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oyun, çocuk eğitiminde en önemli unsurdur.
- B) Oyun oynamak, çocuğun hayatı tanımasını sağlar.
- C) Oyun, çocuklara paylaşma duygusunu kazandırır.
- D) Oyuncaklar çocukların güven duygusunu geliştirir.

12. İlbaharı geldi Anadolu'nun ,
Silifke'de çiçek açtı nar şimdi.
Her tarafı yeşillendi Bolu'nun,
Sultan Dağı benek benek kar şimdi.

Abdurrahim Karakoç

Bu dördlüğün konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu'nun ünlü yerleri
- B) İlbaharın güzelliği
- C) Anadolu'ya ilkbaharın gelişi
- D) Ağaçların çiçeklenmesi